

Miks palvetamine vahel ei õnnestu?

TARMO TOOM, Tartu Ülikooli külalisteadur ja endine Georgetown'i Ülikooli (Washington D.C) professor

Johannes Cassianus (4.-5. saj.) vahendas Egiptuse kõrbemunkade, eriti Evagriose, tarkust õhtumaa kristlikule kultuurile. Algselt plaanis ta oma traktaadi *Konverentsid* (*Conlationes*) ("konverentsid" tähendavad vestlust kõrbemunkadega) lõpetada peatükkidega palvest (9-10). Muu hulgas otsis ta vastust küsimusele, et miks inimesed ei saanud palvetamisega alati hästi hakkama. Tihti see neil ei õnnestunud, isegi kui asjaga otsustavalt algust tehti.

Cassianus arvas nõnda: valmisolek palveks sõltus sellest, mida *enne* palvet tehti (*Conf.* 9.3). Ütlus paistab tähendavat, et viis kuidas päevatunde veedetakse ja igapäevaselt toimetatakse on otseselt seotud palve edukusega. Elades jumalakartlikku elu, tundub palvetamine kuidagi lihtne ja kerge; ning elades jumalavallatut elu, tundub palvetamine ületamatult raske, kui mitte võimatu. Teisisõnu, millega tegeletakse palvete *vahel* määrab, kas palvetamine tuleb kergelt või raskelt.

Cassianus võrdles palveid linnusulega. Kui sulg on puhas ja kuiv, on see õhkkerge ja liugleb üles väiksemagi tuuleõhu puhul. Ent kui linnusulg on määrdunud ja märg, ei tõsta seda maast tugevamgi tuulepuhang. Seejärel uurib Cassianus oma lugejate käest, et kas nad puhastavad või määrivad enda südant palvete vahel? Vastusest sõltub, et kas palvetamine on kerge tulema või kipub see üldse ära jääma. "Valmistagem end enne palveaega, et oleksite just niisugused nagu te palve alguses tahate olla," õhutab Cassianus (*Conf.* 9.3)

Muistsed palvetšempionid said hästi aru, et kui nende elu ei olnud muudetud palveks, siis palve lihtsalt ei sobinud nende ellu. Nad ei mõelnud palvest eelkõige kui teatud religioosset toimingust, vaid pigem kui eluviisist. Palve oli enamat kui põlvitamine, rohkem kui soovsõnade ütlemine, rohkem kui oma südameohete väljendamine. Palvetamine oli eelkõige Jumala ees olemine ja tema valdava kohalolu tunnetamine. Eesmärgiks oli, et kogu elu muutuks "üheks 'lakkamatuks' palveks" (*Conf.* 10.7) või nagu üks apothegm seda parafraseeris, "Ärge niivõrd öelge palveid, kui muutuge palveks!"